

Miljøministeriet
Departementet

J.nr.

Den

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. BY, BZ og BÆ stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

Spørgsmål

Spørgsmål BY: *”Vil miljøministeren redegøre for, om de igangsatte initiativer til forebyggelse af eksport af ulovlig elektronisk skrot har haft en positiv effekt i ulande, hvor der er blevet dumpet dansk elektronisk skrot?”*

Spørgsmål BZ: *”Mener miljøministeren, at kontrollen med fragt af brugt elektronik er blevet tilstrækkelig god til at sikre, at der ikke sendes elektronisk skrot fra offentlige myndigheder til ulovlig destruering i ulande?”*

Spørgsmål BÆ: *”Vil miljøministeren sikre, at regeringen iværksætter konkrete initiativer for at hjælpe ulande med at håndtere de store mængder dansk elektronisk skrot, som*

allerede befinder sig i ulandene, blandt andet som følge af en utilstrækkelig kontrol?”

Svar

Tak for indkaldelsen til dette samråd.

Jeg besvarer spørgsmålene samlet, dog således at jeg besvarer det første og sidste spørgsmål først, da de begge berører forholdene i u-landene.

Lad mig starte med at slå fast, at det er ulovligt at transportere farligt affald ud af Europa til u-lande. Det gælder også for elektronikaffald, der indeholder farlige stoffer. Det er derfor helt uacceptabelt, hvis vores elektronikaffald ender i disse lande alligevel.

Effekten af, at det tilsyneladende sker, er vanskelig at måle, da der er tale om ulovlige transporter.

Når vi taler om eksport af elektronikaffald er det relevant at holde sig for øje, at der foregår en del lovlig eksport af ”second-hand-elektronik” til de samme lande. Altså eksport af fuldt funktionsdueligt brugt elektronik.

Netop grænsedragningen mellem elektronikaffald og ”second-hand-elektronik” er derfor meget central.

Og det *er* et faktum, at det i virkelighedens verden kan være en kæmpeudfordring at sondre mellem på den ene side elektronik, der er affald, og på den anden side elektronik, der godt nok er brugt, men stadig er fuldt funktionsdygtigt.

Basel Konventionen er ved at udarbejde, og Kommissionen har udarbejdet, en vejledning til brug for denne vurdering. Kommissionens materiale er oversat til dansk og benyttes flittigt i forbindelse med kontroller og ligger desuden på ministeriets hjemmeside.

Fra dansk side har vi derudover udarbejdet supplerende vejledninger vedrørende to fraktioner, vi ofte ser gå til u-landene - nemlig kompressorer og biler.

Når det så er sagt, vil jeg gerne understrege, at håndhævelse og kontrol med eksport af farligt affald ligger mig meget på sinde. Det er et af de områder, Regeringen har prioriteret de senere år.

Kontrolindsatsen og informationsarbejdet er således højt prioriteret, ligesom også vejledning i forhold til det kommunale tilsyn vil blive det i 2011.

Jeg vil i den forbindelse – og i forlængelse af sidste samråd om emnet for noget tid siden - gerne fremhæve følgende initiativer:

I 2009 og 2010 er kontrolindsatsen øget og der blev afholdt henholdsvis 21 og 24 kontroldage i samarbejde mellem miljømyndighederne, politiet og tolderne. I 2011 er der planlagt et tilsvarende kontrolniveau.

Hertil kommer de kontroller af affaldsoverførsler, som SKAT, Politi og kommunerne foretager i forbindelse med deres almindelige kontrolarbejde.

Selve kontroldagen følges op af et arbejde med at orientere og involvere andre tilsynsmyndigheder, som en eksportørens hjemkommune og med bistand til politi og anklagemyndighed.

Ved en overtrædelse af reglerne, bliver der enten udskrevet en bøde på stedet, eller der bliver efterfølgende rejst tiltale.

Ved en ændring af miljøbeskyttelsesloven i april 2008 blev grundlaget skabt for anvendelsen af et egentligt bødekatalog – dvs. standardiserede bøder. Taksterne er ret høje.

Det betyder, at en ulovlig eksport af et vognlæs affald - f.eks. fordi det er overført uden forudgående skriftlig anmeldelse til de berørte myndigheder – vil blive takseret til en bøde på 20.000 kr. + 3000 kr. pr. ton affald.

Det betyder at et læs affald på f.eks. 20 ton vil koste min. 80.000 kr. i bøde, hvis der er konstateret en ulovlig transport.

Fejl i papirerne udløser i sig selv en bøde på 5-10.000 kr.

Effekten af den prioriterede kontrol- og informationsindsats og højere bødeniveau ses blandt andet ved, at brancheorganisationerne for blandt andet transportørerne i langt højere grad er ude og informere deres medlemmer om regler for transport af affald.

Ligesom der i 2009 blev lavet en international koordineret razzia-uge med fokus på transport af affald, blev der i efteråret 2010 i regi af et EU politi-kontrol-projekt, gennemført en uges

politirazzia ved Padborg. Her blev alle lastbiler stoppet og kontrolleret.

Desuden kan jeg nævne – vedrørende netop grænsedragningen mellem ”second-hand-produkter” til genbrug og affald – at Rådet i mandags blev enige om en politisk holdning, om elektronikaffaldsdirektivet, der betyder, at brugt elektronikudstyr skal testes og deklareres som funktionsdueligt *forud* for eksport.

Fra dansk side arbejdede vi intensivt for at nå et resultat på dette område, og det lykkedes heldigvis. Hvis det bliver endeligt vedtaget, og det forventer vi, er det en milepæl vi har nået i forhold til at kunne kontrollere elektronikaffaldet.

Såfremt elektronikken ikke har en sådan deklARATION om funktionsduelighed, skal det efter direktivet betragtes som affald, og transportforordningens regler skal overholdes *forud* for eksport.

Det betyder blandt andet, at der skal foretages forudgående skriftlig anmeldelse til myndighederne, og at det er forbudt at eksportere til ikke-OECD landene, når det indeholder farlige stoffer.

Et EU mærkningssystem for brugt funktionsdueligt elektronikudstyr er et stort skridt i retning af, at EU påtager sig sit ansvar for, at brugt elektronik rent faktisk fungerer, når det bliver sendt af sted.

I forhold til spørgsmålet om iværksættelse af konkrete initiativer i u-landene, så skal det fremhæves, at de initiativer, der er eller måtte blive iværksat, handler om håndtering af elektronikaffald generelt og altså *ikke* om hverken dansk elektronikaffald eller ulovlige importere af elektronikaffald specifikt.

Det er således et faktum, at *al elektronik* i sidste ende bliver et miljøproblem i disse lande. Dvs. både lovligt importeret brugt elektronik, ulovligt importeret elektronikaffald og ”eget” elektronikaffald efter endt brug.

Disse lande har hverken infrastruktur, kapacitet eller teknologi til at behandle det oftest farlige affald miljø- og sikkerhedsmæssigt korrekt efter endt brug.

Den nye strategi for Danmarks udviklingsbistand for 2011-2015 er fokuseret

på færre lande og sektorer og har netop fokus på miljø og klima.

Når strategien skal udmøntes i handlingsplaner for de enkelte prioritetsområder, vil Regeringen naturligvis søge at sikre, at implementeringen adresserer de udfordringer, vi oplever vedrørende elektronikaffald.

Danmark har internationalt arbejdet for, øget fokus på håndteringen af elektronikaffald, herunder i regi af Basel konventionen.

Basel konventionen har således i 2007 etableret to store programmer for elektronikaffald - *ét* i Vest-Arika, der er sponsoreret af EU og *ét* i Asien, der er sponsoreret af Japan.

Begge programmer handler om kapacitetsopbygning for kontrol, håndtering og behandling af elektronik-affald. På næste partskonference til Basel konventionen til efteråret 2011 skal der foretages afrapportering om disse programmer.

Som besvarelse på spørgsmålet om, hvorvidt kontrollerne sikrer, at der ikke sendes elektronikaffald ulovligt fra offentlige myndigheder, kan jeg oplyse, at

Miljøstyrelsen i forbindelse med en kampagne vedrørende elektronikaffald i 2009 sendte et brev til alle producenter, forhandlere, store danske virksomheder, statsinstitutioner og kommuner for at gøre dem direkte opmærksom på deres ansvar for at have styr på deres elektronikaffald. Der blev i den forbindelse udarbejdet vejledningsmateriale, der blev lagt på nettet.

Den øvelse vil Miljøstyrelsen gentage i 2011.

M.h.t. håndteringen af offentlige myndigheders elektronikaffald kan jeg, for så vidt angår ministerier i staten oplyse, at der i 2010 blev indgået en aftale om genanvendeligt affald, der sikrer, at håndteringen af elektronikaffald sker korrekt for de deltagende statslige institutioner. Aftalen trådte i kraft ved årsskiftet.

”Korrekt” betyder i denne sammenhæng, at al indsamling og behandling sker i overensstemmelse med elektronikbekendtgørelsens krav om forudgående udsortering og miljøbehandling af farlige komponenter i elektronikaffaldet og på dertil godkendte virksomheder.

Der er således samlet taget stilling til, at udtjent udstyr er affald, og det er ikke muligt at eksportere det som brugt udstyr.

Som afsluttende bemærkning vil jeg gerne sige, at jeg håber, at det er fremgået af mine svar, at I kan se, at vi er meget opmærksomme på elektronikaffaldet og eksport heraf til u-landene.

Miljøstyrelsen er løbende i dialog med politi, toldere og kommunerne for at forhindre ulovlig eksport og håndtering af elektronikaffald og kontrolindsatsen og informationsarbejdet har været prioriteret de senere år, og vil også være det i 2011.